

Na temelju članka 7. Zakona o sklapanju i izvršavanju međunarodnih ugovora (Narodne novine, broj 28/96), Vlada Republike Hrvatske je na sjednici održanoj _____ 2013. godine donijela

O D L U K U

o pokretanju postupka za sklapanje Fakultativnog protokola uz Konvenciju o pravima djeteta o postupku povodom pritužbi

I.

Na temelju članka 139. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, broj 85/2010 - pročišćeni tekst) pokreće se postupak za sklapanje Fakultativnog protokola uz Konvenciju o pravima djeteta o postupku povodom pritužbi.

II.

Republika Hrvatska je kao 178. članica u Ujedinjene narode primljena 22. svibnja 1992. godine. Konvencija o pravima djeteta, sastavljena u New Yorku, 20. studenoga 1989. godine, ključan je međunarodni dokument iz područja zaštite prava djece. Republika Hrvatska stranka je navedene Konvencije na temelju notifikacije o sukcesiji (Narodne novine - dodatak Međunarodni ugovori, broj 12/93). Republika Hrvatska stranka je i Fakultativnog protokola uz Konvenciju o pravima djeteta glede uključivanja djece u oružane sukobe i Fakultativnog protokola uz Konvenciju o pravima djeteta o prodaji djece, dječjoj prostituciji i dječjoj pornografiji (Narodne novine - dodatak Međunarodni ugovori, broj 5/2002), koji su za Republiku Hrvatsku stupili na snagu 13. lipnja 2002. godine, nakon čega su slijedili kontinuirani procesi prilagođavanja nacionalnog zakonodavstva Republike Hrvatske ovim dokumentima, a pri donošenju nacionalnih strateških dokumenata iz područja zaštite prava djece uvažene su odredbe Konvencije o pravima djeteta.

Sukladno obvezama koje proizlaze iz ovih dokumenta, Republika Hrvatska dužna je dostavljati Odboru za prava djeteta Ujedinjenih naroda inicijalna i periodična izvješća o njihovoj provedbi. Republika Hrvatska, sukladno zahtjevima Ujedinjenih naroda, također dostavlja odgovarajuće informacije, analize, izvješća i druge podatke. U radu Ujedinjenih naroda, Republika Hrvatska sudjeluje preko svojih stalnih predstavništava u New Yorku, Beču i Ženevi, kao i pri UNESCO-u u Parizu.

Fakultativni protokol iz točke I. ove Odluke otvoren je za potpisivanje u Ženevi (Švicarska), 28. veljače 2012. godine, te poslije toga ostaje otvoren za potpisivanje u sjedištu Ujedinjenih naroda u New Yorku.

III.

Fakultativnim protokolom točke I. ove Odluke omogućava se podnošenje pritužbi pojedinaca ili skupine pojedinaca (ili drugih osoba u njihovo ime) koji tvrde da su žrtve kršenja, od strane države stranke Fakultativnog protokola, bilo kojeg prava koje je utvrđeno prema instrumentima kojih je ta država stranka: Konvenciji o pravima djeteta, Fakultativnom protokolu uz Konvenciju o prodaji djece, dječjoj prostituciji i dječjoj pornografiji i Fakultativnom protokolu uz Konvenciju glede uključivanja djece u oružane sukobe.

Svrha Fakultativnog protokola iz točke I. ove Odluke jest osiguravanje pristupa djeteta međunarodnoj pravnoj zaštiti, ukoliko nacionalni sustav nije omogućio odgovarajuću zaštitu. Naime, Fakultativnim protokolom pritužbe su dopustive kada su iscrpljena sva raspoloživa domaća sredstva pravne zaštite i kad je primjena domaćih sredstava pravne zaštite bezrazložno produljena ili nije vjerojatno postizanje učinkovitog rješenja. Također, svrha Fakultativnog protokola je i potvrđivanje položaja djeteta kao nositelja prava, a ne samo osobe kojoj je potrebna posebna zaštita.

Sklapanjem Fakultativnog protokola iz točke I. ove Odluke Republika Hrvatska iskazuje interes i pridružuje se naporima međunarodne zajednice kako bi se ojačao sustav zaštite prava djece na nacionalnoj te međunarodnoj razini. Fakultativnim protokolom ujedno se nadograđuje postojeći nacionalni okvir zaštite djece te se neizravno utječe i na unaprjeđenje pravne prakse vezane uz povrede prava djeteta.

Fakultativni protokol iz točke I. ove Odluke osnažuje mehanizme praćenja Konvencije o pravima djeteta, omogućuje Odboru za prava djeteta razvoj međunarodne pravne prakse i osigurava vjerodostojno tumačenje odredbi Konvencije o pravima djeteta, kao i obveza država. On ne kreira nova prava već jamči bolju provedbu postojećih.

Sklapanjem Fakultativnog protokola iz točke I. ove Odluke unaprijedit će se međunarodna suradnja u ovom području, s ciljem sprječavanja kršenja prava djeteta, unaprijedit će se zaštita i pomoć žrtvama ovih kršenja, te osnažiti status Republike Hrvatske na međunarodnoj razini. Naime, Fakultativni protokol sadrži odredbe kojima je predviđena i mogućnost provođenja istražnog postupka u slučaju teških ili sustavnih kršenja prava iz Konvencije o pravima djeteta ili njezina dva fakultativna protokola, a koja može uključiti i posjet području države stranke. Isto tako, tijekom razmatranja pritužbi, Odbor za prava djeteta može tražiti pomoć/savjet od specijaliziranih ustanova, fondova i programa Ujedinjenih naroda i ostalih nadležnih tijela.

IV.

Prihvaća se tekst Fakultativnog protokola iz točke I. ove Odluke.

Tekst Fakultativnog protokola iz stavka 1. ove točke, sastavni je dio ove Odluke.

V.

Ovlašćuje se izvanredni i opunomoćeni veleposlanik - stalni predstavnik Republike Hrvatske pri Organizaciji Ujedinjenih naroda u New Yorku da, u ime Republike Hrvatske, potpiše Fakultativni protokol iz točke I. ove Odluke.

VI.

Izvršavanje Fakultativnog protokola iz točke I. ove Odluke neće zahtijevati dodatna financijska sredstva iz državnog proračuna Republike Hrvatske.

VII.

Fakultativni protokol iz točke I. ove Odluke zahtijevat će izmjenu postojećih zakona, te podliježe potvrđivanju po članku 18. Zakona o sklapanju i izvršavanju međunarodnih ugovora.

Klasa:

Urbroj:

Zagreb,

PREDSJEDNIK

Zoran Milanović

OBRAZLOŽENJE

Ministarstvo socijalne politike i mladih, kao tijelo nadležno za područje djece te Konvenciju o pravima djeteta, pokrenulo je postupak vezan uz potpisivanje Fakultativnog protokola uz Konvenciju o pravima djeteta o postupku povodom pritužbi (dalje: Fakultativni protokol). Postupak se pokreće sukladno Zakonu o sklapanju i izvršavanju međunarodnih ugovora („Narodne novine“, broj 28/96).

Fakultativni protokol usvojen je na 66. sjednici Opće skupštine Ujedinjenih naroda Rezolucijom 66/138 od 19. prosinca 2011. godine, a za potpisivanje je otvoren od 28. veljače 2012. godine. Uz Fakultativni protokol glede uključivanja djece u oružane sukobe i Fakultativni protokol o prodaji djece, dječjoj prostituciji i dječjoj pornografiji, on predstavlja treći fakultativni protokol uz Konvenciju o pravima djeteta koje je Republika Hrvatska stranka na temelju notifikacije o sukcesiji.

Fakultativni protokol omogućava podnošenje pritužbi pojedinaca ili skupine pojedinaca (ili drugih osoba u njihovo ime) koji tvrde da su žrtve kršenja, od strane države stranke Fakultativnog protokola, bilo kojeg prava koje je utvrđeno prema instrumentima kojih je ta država stranka: Konvenciji o pravima djeteta, Fakultativnom protokolu uz Konvenciju o prodaji djece, dječjoj prostituciji i dječjoj pornografiji i Fakultativnom protokolu uz Konvenciju glede uključivanja djece u oružane sukobe. Svrha Fakultativnog protokola, kao međunarodnog ugovora za ljudska prava, jest osiguravanje pristupa djeteta međunarodnoj pravnoj zaštiti, ukoliko nacionalni sustav nije omogućio odgovarajuću zaštitu.

Ministarstvo socijalne politike i mladih, je s ciljem pokretanja postupka potpisivanja Fakultativnog protokola, osnovalo Radnu skupinu u kojoj su, osim predstavnika nadležnih državnih tijela (Ministarstvo vanjskih i europskih poslova, Ministarstvo pravosuđa, Ministarstvo unutarnjih poslova, Ministarstvo obrane, Ministarstvo financija i Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Vlade Republike Hrvatske), sudjelovali i predstavnici drugih organizacija/institucija (Ured pravobraniteljice za djecu, Ured UNICEF-a u Hrvatskoj, Županijski sud u Zagrebu, Pravni fakultet Sveučilišta J.J. Strossmayera u Osijeku i Savez društava Naša djeca Hrvatska).

Na temelju prikupljenih mišljenja i komentara članova Radne skupine izrađen je prijedlog Odluke o pokretanju postupka za sklapanje Fakultativnog protokola uz Konvenciju o pravima djeteta o postupku povodom pritužbi, prijedlog teksta Konačnog prijevoda Fakultativnog protokola na hrvatski jezik te prijedlog Punomoći za njegovo potpisivanje.

Na temelju rada Radne skupine, kojoj je svrha bila usklađivanje prijevoda Fakultativnog protokola u smislu korištenja odgovarajućih pravnih i stručnih termina i pojmova te izrada prijedloga prijevoda, postiglo se kompromisno rješenje prijevoda nekih spornih termina/fraza. Uvažavajući nadležnosti Ministarstva vanjskih i europskih poslova te njihovo poznavanje međunarodno-pravnih termina, predloženi dokumenti završno su usklađeni s finalnim očitovanjem ovog ministarstva.